

Pedagogisch Klimaat

Asteria College

'Een veilige school met een professioneel team waar ieder individu gerespecteerd wordt.
We werken samen met de leerling en zijn of haar omgeving aan wat hij of zij nodig heeft om zelfstandig
verder te kunnen.

De reden waarom de leerlingen hier op school zitten, willen we ombuigen naar kansen waardoor ze
kunnen schitteren binnen hun eigen mogelijkheden!'

In september 2016 is de werkgroep 'Pedagogisch Klimaat' van start gegaan. Doel van deze werkgroep is het neerzetten van een prettig schoolklimaat, waarbij leerlingen graag naar school komen en collega's het fijn vinden om te werken. Dit zal gaan aan de hand van de methode 'Geweldloos Verzet' die gedurende dit schooljaar wordt geïmplementeerd.

Positief pedagogisch klimaat

De definitie van opvoeding luidt als volgt:

*Opvoeding is alle omgang tussen **opvoeder** en kind waarbij de **opvoeder** gericht een relatie met het kind aangaat. In deze omgang biedt de **opvoeder** het kind liefde, geborgenheid, veiligheid, intimiteit, aandacht, grenzen, instructie, ondersteuning en controle. Hierdoor zal het kind tot zelfontplooiing komen en over het nodige zelfvertrouwen en de nodige zelfstandigheid en zelfredzaamheid beschikken om richting te geven aan zijn verdere leven.*

Binnen het opvoeden zijn er vier basisdimensies, waar aan voldaan moet worden om voor een gezonde opvoeding te zorgen. Alle vier de dimensies zijn met elkaar verbonden en kunnen dus niet afzonderlijk toegepast worden:

1. Ondersteuning bieden (warmte, affectie, belonen op goed gedrag, zowel materieel als emotioneel);
2. Instructie geven (duidelijkheid bieden, om zo de zelfstandigheid en zelfredzaamheid te bevorderen);
3. Controle uitoefenen (autoritair vs autoritatief);
4. Grenzen stellen (straffen vs belonen, leidt altijd tot gedragsverandering mits consequent gedaan).

Iedere opvoeder voedt het kind op met bepaalde doelen voor ogen en volgens eigen ideeën. Het voornaamste doel is dat het kind opgroeit tot een volwassen persoon die zich kan handhaven in de maatschappij. Hierbinnen passen drie opvoedingsdoelen, de 3 Z's:

1. Zelfstandigheid (individu): zelf keuzes maken, recht op een eigen leven en uitvinden wat van belang is.
2. Zelfredzaamheid (samenleving): in staat keuzes te maken en deze te verantwoorden, hierin worden mondigheid en verantwoordelijkheid gestimuleerd.
3. Zelfvertrouwen (toekomst): bijdrage leveren aan de toekomst en in staat zijn om technische en praktische problemen op te lossen.

Deze staan weer in verbinding met de opzet van een gezond pedagogisch klimaat, bestaande uit drie dimensies:

1. Relatie ("Ik hoor er bij")
2. Competentie ("Ik kan het")
3. Autonomie ("Ik kan het zelf")

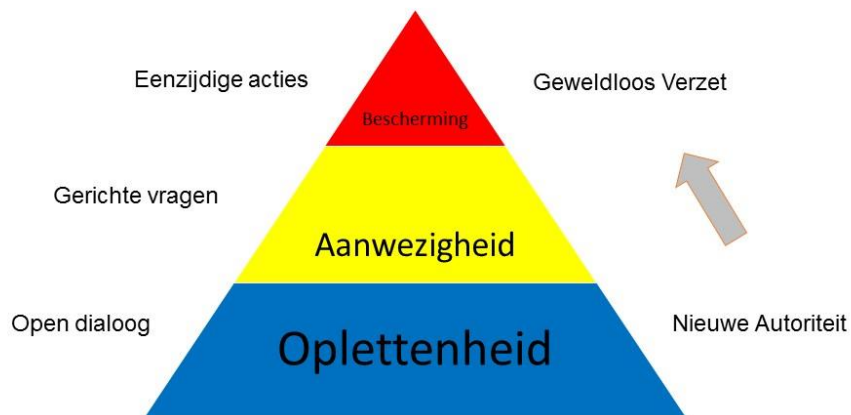
Opvoeding vindt thuis plaats, maar ook op school. Het gezonde pedagogische klimaat wordt neergezet aan de hand van de drie bovenstaande dimensies. In de praktijk zal dit worden vormgegeven aan de hand van de methode Geweldloos Verzet.

Wat is Geweldloos Verzet?

Geweldloos Verzet is een methodiek, met als doel een einde te maken aan het gewelddadige en destructieve gedrag van een jongere zonder dat dit tot escalatie leidt. De methodiek is ontwikkeld voor toepassing bij jongeren die intimideren, agressief zijn, vroegtijdig school verlaten, drugs gebruiken, vernielingen aanrichten enzovoort. Een onderzoek uit 2012 geeft aan dat Geweldloos Verzet één van de meest gehanteerde methodieken is in werkvormen die zich richten op kinderen, ouders en hun netwerk in de hele context.

Waakzame zorg : grenzen in verbinding

Waarom gebruiken wij Geweldloos Verzet binnen de school?

Het motto van Geweldloos Verzet luidt "smeed het ijzer als het koud is". Ga escalaties met leerlingen dus zoveel mogelijk uit de weg. Volgens Geweldloos Verzet zijn er twee soorten escalaties: complementaire escalaties en symmetrische escalaties. Bij de eerste vorm van escalatie leidt opgeven en toegeven aan het ongewenste gedrag tot hogere eisen van de leerling en bij de tweede vorm roept vijandigheid een nieuwe vijandigheid op. Deze escalaties leiden tot een negatieve bekrachtiging tussen leerling en leerkracht, een negatieve spiraal waar het lastig is om uit te raken.

Geweldloos Verzet helpt de leerkracht om deze escalaties uit de weg te gaan, door middel van een gestructureerde basis, die helpt om het contact met de leerling te verbeteren en meer toezicht te krijgen op de ontwikkeling.

Hoe is Geweldloos Verzet opgebouwd?

Geweldloos Verzet biedt drie manieren aan om op het moment van de escalatie te werken naar een de-escalatie. Deze zijn als volgt:

- 1) Weerstand bieden aan provocaties en alternatieven ontwikkelen.
- 2) Niet-controlerende houding (kijk naar jezelf, vermijd acties met de boodschap "ik ben de baas")
- 3) Uitstel van reactie ("smeedt het ijzer als het koud is").

Hierbij wordt rekening gehouden met het behouden van de zelfcontrole. Relatiegebaren zijn erg belangrijk, dit in plaats van het traditionele straffen en belonen. Hierbij worden wel grenzen getrokken. In alle klassen hebben we bepaalde uitingen, gedragsvormen en dergelijke van de leerlingen gekaderd als "rood gedrag". Dit is gedrag dat absoluut niet wordt aanvaard binnen de school, zoals het schelden met ziektes, racistische uitspraken en het toepassen van geweld.

Wat vraagt dit van ons als team?

Binnen Geweldloos Verzet wordt er veel aandacht geschonken aan het samenwerken als team. Dit betekent dat wij er als team voor elkaar moeten zijn en elkaar moeten ondersteunen in complexe situaties. Ook ouderbetrokkenheid wordt erg hoog geacht, om zo samen de leerling te kunnen ondersteunen in de ontwikkeling. Met andere woorden, verbinding en verankering:

We blijven en laten de leerlingen niet los.

Maar het allerbelangrijkste is de relatie met de leerlingen. Het is onze taak om er voor ze te zijn.

We hoeven niet te winnen, alleen vol te houden.

Wij geven niet toe aan de escalaties, maar we geven de leerlingen zeker niet op!

Wat vraagt dit van ouders?

Kenmerkend aan Geweldloos Verzet is de nauwe betrokkenheid van het netwerk. Ook thuis zullen ouders moeilijkheden ervaren bij de aanpak van probleemgedrag bij hun kinderen. Hierbij is het van belang dat er steun wordt gezocht in het netwerk, hierin speelt onderwijs een grote rol. Door nauw samen te werken met ouders, hulpverlening en school kan er beter omgegaan worden met probleemgedrag van de leerling. Door samen te werken, bereiken we meer!

Vragen?

Als er vragen zijn over het pedagogische klimaat op Asteria College en de implementatie van Geweldloos Verzet kan er contact worden opgenomen met de voorzitter van de werkgroep. Orthopedagoge Milou van der Meer is telefonisch te bereiken op 0118-633332 en via haar mailadres:

milouvandermeer@asteriacollege.nl .